

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra ... 100 korona
 Negyedóra ... 250 korona
 Félóra ... 500 korona
 Egész évré ... 1200 korona
 Egyes szám ára helyben, vidéken, pályaudvarokon 5 K.
 Hirdetések díjazásában szerinti.

PESTI HIRLAP

Kiadóalejedonokok:
LEGRÁDY TESTVÉREK
 SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
 HIVATAL ÉS NYOMDA:
 Epest, Vilmos császár-ut 18.
 FŐKIKADÓHIVATAL:
 Budapest, Erzsébet-kört 1.

Pokolgépes merénylet Budapesten

Felrobbantották az Erzsébetvárosi Kört.

Borzalmas politikai merénylet gyalázta meg a magyar választási mozgalmakat. Pokolgépet rejtettek el egy budapesti társas kör épületében, hogy fölrobbantsák vele egy politikai összejövetel résztvevőit, szónokokat és hallgatókat, politikusokat és polgárokat. Óraműre járt a gép és jól dolgozott, egy pár halott és több sebesült maradt a csatatéren. De legsúlyosabban sebesült meg a magyar politikai becsület, mely soha, a legelkeseredettebb harcokban sem használt alattomos eszközöket. Ezredéves történetünkben nem fordult elő soha gyilkos merénylet, tűz, méreg vagy pokolgép még a zsarnokokkal szemben sem. S ha kurocok és labancok, vagy a választásokon a kortesek egymás ellen gyűlölködtek és szenvedélyük elragadta, egyenlő, tiszta és nyílt fegyverekkel harcoltak egymással, kard a kard ellen, fokos a fokos ellen, szemtől szembe, kockáztatva a saját életét is. Fegyvertelen ember ellen a magyar még a legelvakultabb dühében sem fordult soha. Ezt gyávaságnak tartotta volna. Vörös terroristák plántálták magyar földre a védtelen polgárok megtámadásának divatját. Gyáva gazság volt akkor is és most is az ilyen „kilengés”. Az mellékes kérdés, hogy kik akartak ülést vagy lakomát tartani és politikai szónoklatokat mondani abban a társas körben. Még ha anarchisták titkos összeesküvése folyt volna is ott, azok ellen se lett volna jogosult a pokolgép-merénylet. De itt becsületes, függtelen magyar polgárok jöttek össze, hogy meghallgassanak egy pár volt nemzetgyűlési képviselőt, Rassayt, Bárczyt, stb. De a király halála folytán a tervezett politikai gyűlést meg sem tartották, csak egyszerű társas összejövetel volt, ami ellen ezt a gaz merényletet elkövették a rettenetes tettek. A kormánynak s a hatósági közegeknek kötelessége kikutatni ezeket az ismeretleneket s bíróság elé állítani. S vissza kell állítani az életbiztonságot, különben az a pokolgép mindannyiunkat fölrobbant.

Szégyeljük, hogy a politikai gyűlölködés ennyire elvadított egyeseket, hogy politikusok és védtelen jámbor polgárok élete ellen ily merényletet elkövetnek. De az a föltűnő eset, hogy épen ellenzéki politikusok ellen tervezték, súlyos mértékben növeli a kormány felelősségét az egész világ előtt. Most már elérkeztünk a végső határhoz. Mindazok, akik ma Magyarországon felelős állást töltenek be s rendelkező joggal bírnak a törvények megtartására, egyénilig felelősek az egész nemzet és a külföld előtt minden törvénysértésért. Épen most érkezünk el ismét a kritikus időponthoz, amikor az egész világ figyel ránk s minden szavunk és cselekedetünk kiszámíthatatlan következményekkel járhat, és ime, megint robban valami Magyarországon. Ezekbe a robbanásokba végkép belepusztulunk. Véget kell vetni az anarchiának. Nem elég ide rendelet; itt rend kell.

Rettenetes merényletet követtek el hétfőn este a fővárosban az Erzsébetvárosi Kör Dohány-utcai

palotája ellen: bomba robbant esti félkilenc órakor a díszteremben, amikor társasvacsorán összegyűltek a kör tagjai s mialatt a vacsora folyt, hirtelen a poklok tüze csapott ki rettentő dördülés kíséretében a díszterem középső fala mellől, alig egy méternyire a terített banket-asztal ama részéről, amely egyes meghívott politikusok és képviselők fentartott díszhelye volt.

Előbb robbant öt perccel a pokolgép, mint megérkeztek volna a meghívottak, akiknek számára minden valószínűség szerint a merénylet terveződött. Előbb robbant. De rettentő az emberi életben a pusztítás, amelyet okozott, vérző és eszméletlen, megégett fejt, megszakgatott karu és lábú emberek jajgatása, szörnyűséges ordítózása kísérte a bomba explozióját, a leirhatatlan rémület a felfordult díszteremben, a menekülés vad láza lezuhant csillárok, darabokra tört asztalok és székek között s egy meg-

sebesült s robbanás folytán megsemmisült ablaknyíláson kiugrik az udvarra . . .

Szokatlan nagyságu rendőrcsapatok megszállják a Dohány-utcat és Miksa-utcat, az Erzsébetkört és a Rákóczi-utig s a szomszédos mellékutakat, hogy a felriadt környék népét visszaszorítsák. Nagy apparátussal a mentők, a tűzoltóság megjelenik, hordják a sebesülteket és vizsgálja a rendőri bizottság a színhely szörnyű romhalmazát, hogy valamely jelet találjon, amely a bombamerénylet magyarázatául szolgál. Késő éjszakáig nincsen semmi nyom. Valószínűnek látszik, hogy ekrazit-bomba volt, amelyet ügyesen és észrevétlenül elhelyeztek a díszteremben, óraszerkezettel működő ekrazitbomba, amely a megállapított percben explodált. Szörnyű hatással. Három halottja és tizenhét súlyos sebesültje van a merényletnek, amelynek megvilágítására a rendőrség széles körben egész éjszaka folytatta a nyomozást és kihallgatásokat.

Készülődés a társasvacsorára.

Az Erzsébetvárosi Kör, amelynek egyemeletes palotája van a Dohány-utca 76. számú házában, rendszerint hétfőn társasvacsorákat szokott rendezni, amely összejöveteleken több ízben vettek részt eddig is politikusok és képviselők. Rendkívül látogatottak voltak eddig is a hétfői társasvacsorák ötszáz személy számára terítették a díszteremben és a szomszédos kisebb termekben. A hétfőre tervezett vacsorára a kör vezetősége meghívta *Rassay Károly, Rupert Rezső, Sándor Pál* nemzetgyűlési képviselőket és meghívottak voltak még az ellenzéki pártok vezetési közül *Bárczy István* és *Ugron Gábor*. A hétfői társasvacsora esti nyolc órára volt összehívva. Az érdeklődés oly nagyfokú volt, hogy a körnek mintegy hátszáz tagja jelentette be az igazgatóságnál a vacsorán való részvételét.

A díszteremben, amely az első emeleti rész hátsó frontján, az épület teljes hosszúságában frontjával és öt hatalmas ablakával az udvarra, illetve a kertre nyílik, mintegy kétszáz személy részére teri-

tették. A vacsoraasztal végighúzódtott egy méternyi távolságban a hátsó, — az ablakokkal szemközt levő, — fal előtt, akik tehát itt foglaltak helyet, hátul ültek a falnak. A közepén hat hely üresen maradt. Ezek voltak a díszhelyek. Ide várták a meghívott politikusokat és volt képviselőket, akik azonban nyolc órára még nem érkeztek meg. Az elnökség megbízásából a vezetőség egyes tagjai még lent tartózkodtak az elnöki szobában, a földszinten, s a meghívottakra várakoztak.

Időközben megkezdődött a vacsora. A díszteremben is és két másik kisebb teremben, amelyek a külső folyosóról a Dohány-utca felé nyílnak, az előcsarnok és a lépcsőház választja el a két termet a díszteremtől. Itt is helyet talált már mindenki s a díszterem is egészen megtelt. Üresen csak hét hely maradt. Az üres karosszékek mögött a csupasz fal, vörös tapétájával s épen a díszhelyek mögött a fal mentén a gőzfűtőtest szürke csővezete. A vacsora már negyedórája folyt.

Felrobban a bomba.

Félkilenc órakor még mindig nem érkeztek meg a meghívott vendégek. A vacsora folyt, csendes beszélgetés. Egyszerre rettentő robaj hangzott, irtózatoss erejű dördülés, amely megrázta a terem.

fűlsikertető csattanás megrepsztette az ablakokat, tűz villant fel a gőzfűtőkészülék felől a fal aljából, kiröppent helyéről a fűtőkészülék csővezete, sárgaszínű füstoszlop röppent

s a robbanás ereje borzasztó pusztítással ronsolt szét mindent, ami útjába akadt. A bankettasztal legexponáltabb része, amely közvetlenül, alig egy méternyi távolságban üresen maradt, a szertéroppenő szilánkoktól, vasdaraboktól, szétzúzott székek da-

rabjaitól pozdorjává tört s menthetetlen pusztulás ére volt azokat, akik le nem késik az Erzsébetvárosi Kör hétfői vacsoráját . . .

A detonáció ereje felforgatta a dísztermet az asztalrészek egymásra zuhantak, az egyik villamoslámpa letépedt a mennyezetről, a szétszóródó tányérok, tálak és evőeszközök csörömpölése még riasztóbbá tették a zürzavar rettentő orgiáját. A rémület holtraváltta tette pillanatokra azokat, akik a díszterem helyeit foglalták el. A dermedt pillanatok után egyszerre szörnyűséges kiáltozás, jajgatás, a menekülés megkísérlésének önkívülete lepte meg a társaságot s véres fejjel, megtépett karokkal, vérző testtel egész sereg ember rogyott össze a romhalmazon . . .

Egy kereskedő rémületében leugrik az emeletről.

Mindenki a kijáró ajtó felé igyekszik, egymás testén tépik az utat s nagy üres félkör támad azon a részen, ahol a díszhelyeket kijelölték. A robbanás ereje kivetette helyéről a fűtőkészüléket, amely rázuhan a bankettasztalra s kettétörte. A pánik hangzavarát keresztülsziveltették a megsebesültek, a jajgatók és a letiportak. Az öt hatalmas ablak kirepült széttörözve a kert felé s egyszerre a rémület e perceiben egy vérző homlokú, feketeruhás férfi kiugrik az egyik ablakpárkányra, s kiugrik a sötétségbe . . . Elterül a kertben *Bleier Károly* kereskedő, mind a két lába törve, amikor segítségére siettek később a mentőorvosok . . .

A sebesültek nagy tömege kiáltozik perccel a kavargásban, vértócsák támadnak a parketten, míg kitisztul a pusztulás helye, s akik megmenekedtek könnyebb sérülésekkel, ellepek az előcsarnokot és a folyosókat. Sokan rohannak rémületen az utcára, félyén, hogy újabb bombarobbanás következhetik. A kaosz teljessége épen kitört, a jajveszékelő megriadt percek előtt közvetlenül érkezett meg *Sándor Pál* a körhelyiségbe s a ruhatárban lesegítették

róla épen a felsőkabátját, amikor az irtózatoss dördülés hangzott. Az emeletről már hangzottak a fulladt kiáltozások szakgatottan:

— Mindenki meneküljön!

Néhány perc múltán érkezett meg *Rassay Károly* és *Rupert Rezső*. Megdöbbenve hallgatták a merénylet részleteit, megrendülten szemlélték az áldozatokat, akiket a mentők megérkezéséig a szomszédos Newyork-kávéházból a robbanás zajára oda-sietett *dr. Glück Endre* orvos segített, amennyire ez minden kötszer hiányában egyelőre lehetséges volt.

Negyven sebesültet kötöznek a mentők az előcsarnokban.

Tíz perccel a robbanás után nagy apparátussal megérkeznek a mentők *Virosztek György* h. igazgató vezetésével több kocsival s megérkezik a nagy rendőri apparátus is, a főkapitányhelyettesek s a detektívönök vezetésével. Egész sereg rendőr és detektív. A sebesültek jajgatása betölti az egész épületet. Közöttük csak azok csöndesek, akik esz-

méletüket veszítették, súlyosan sérültek meg. Leginkább az igazgatóság tagjai, akik a főhelyiségek legközelebb foglaltak helyet. A megmenekültek között többen elbeszéltek a robbanás percekének történetét, amikor a rendőri bizottsággal dr. Kiss Árkád rendőrkapitány intézkedett a utasításokat ad.

— Milyen kisebb ágyú döbrent volna el, — mondják többen, — s a pusztító robbolás után meg nem szűnt a segítségkérés és a remélt menekülés a bejáróajtó felé... Sokan kérték, hogy kénszárga színű füstoszlop kövül a robbanás után a kályhák szűk alól, ahol a bomba elrejtve volt...

A helyszínen holtan maradt Szegő Miksa szappangyáros holttestét dr. Tóthás Imre hatósági orvos jelenlétében levették. Sérüléseit megvizsgálják. A bal felső comb alsó részén a fésűt is átvágja a hatalmas sérülés, felette egy kisebb. Ezek a sérülések azonban nem halálosak. A közvetlen halál oka a légnyomás következtében beütött szívshüvelynek tulajdonítható.

A mentők hordágyra fektetik és bekötözik ideiglenesen az előcsarnokban a súlyosan sebesülteket. Ott ültek valamennyien a meghívott képviselők és politikusok türesen maradt székei közelében. Támoogatva kihozták a tántorgó Breitner Zsigmond ékszerész, az átig kőelész, súlyosan sebesült Band Gyula kenyérgyárost majd Szegő Miksa szappangyárost, aki eszméletlen, vérző koponyával mozdulatlan... A bombarobbanás első halottja, káoszradet a vizsgálat alatt... Súlyosan sebesült Pesti Alfréd kiadóállalattulajdonos, Hirshorn Jakab pékmester, Grünfeld Miksa pálinkagyáros is mozdulatlan a hordágyon. A mentőorvosok egyesek sérült sebnyitásokban vasszögöket találtak, a pokolgép, egy látszik, vasszögökkel volt töltve. Közül negyven sebesültet kötözték be a mentők s megkezdődött az áldozatok kórházba és szanatóriumokba való szállítása.

Tüntetés a robbanás után.

A bombarobbanás után tizenöt perccel, amikor már nagyszámú tömeg gyűlt össze a Dohány-utca téjében, mintegy husz tagból álló csoport vo-

A rendőrség nagy erélylyel kutatja a pokolgépes merénylet titkát.

A helyszínen a rendőrség kihallgatta az Erzsébetvárosi Kör vezetőit, a szemtanúkat és az összes alkalmazottakat a bombamerénylet részleteire vonatkozóan. Kihallgatták a portást, a ruhatárosokat, a kiszolgáló személyzetet, a szolgákat és előszörben azokat az alkalmazottakat, akik állandóan a nappal folyamán is a helyiségekben tartózkodnak.

A kihallgatások és a nyomozás során elmondották az alkalmazottak, hogy két hét óta szerelési munkálatokat végeztek az épületben szerelők és pedig két fővárosi cég alkalmazottai, de ezek a padláson javították a villamos vezetéket.

A kör kiszolgáló személyzetét is kihallgatták. A főpincér a következőket vallotta:

— Hétfőn délután két óra után láttam két embert a kapun belépni. Nagyobb ládát cipeltek. Megkérdeztem, hová viszik. Azt felelték, sammi közöm hozzá, ők szerelők...

A robbanás helyét, a fűtőcsöveknél a megtépett falat megvizsgálta még az este folyamán Olcsics Gyula robbantószergyáros, rendőrségi szakértő, akinek véleménye szerint a pokolgép láthatatlanul a fűtőcsövek mögé volt helyezve, valószínűleg elektricitást tárolt, de nem nagyobb mennyiségben, mert különben a levegőbe repült volna az egész épület.

A rendőrség többekét a főkapitányságon is előállított s ezek kihallgatása egész éjszaka folyt.

A katasztrófa áldozatai.

Meghaltak: Szegő Gáspár szappangyáros (a merénylet színhelyén), Bandi Gyula és Kerényi Andor (a Pajor-szanatóriumban.)

Sebesültek: Ledner Mór (zuzott seb), Dr. Ehrlich Mátyás szakított seb, Kovács Ernő szakított seb (Pajor-szanatórium), Láng Gyula törés (Fasor-szanat.), Spitzstein Gyula törés (Rókus), Baros Mór törés (Rókus), Dr. Patai Samu vágott seb (Rókus), Szász László roncsolt seb (Rókus), Dr. Balassa Gyula ügyvéd zuzott seb (Rókus), Krammer Dávid zuzott seb, Váradi Győző zuzott seb (Rókus), Katona Béla, Az Újság közgazdasági rovatvezetője, zuzott seb (Rókus), Lengyel Ödön zuzott seb, Pesti Alfréd zuzott seb (Pajor szanat.), Dr. Maros Mór zuzott seb (Pajor szanat.), Elek Bernát törés és roncsolás (Pajor szanat.), Grünfeld Miksa likörgyáros, zuzott seb (Pajor szanatórium), Elfer Sándor villanszerelő, zuzott seb (Pajor szanatórium), Polgár Sándor építész, törés (Pajor szanat.), Breitner Lipót ékszerész, törés (Pajor-szanat.), Goldberg Simon törés (Pajor szanat.), N. N., 45 éves, Király-utca 89., roncsolt seb, Delta Lipót zuzott (Pajor szanat.), Bleier Armin zuzott seb és törés (Pajor szanat.), Sian László zuzott (Rókus), Nagy Pál zuzott (Rókus), Boros Kálmán zuzott (Rókus) Hirshhorn Jakabot, Atzél Gyulát, Goldfinger Gyulát és még igen sok több-kevésbé súlyos sebe-

mult fel a kör háza elé s tüntetést rendeztek. Fenyegető volt a magatartásuk s ezt kiáltották:

— Eljén a bombamerénylet!

A helyszínen intézkedő Jánossy Béla rendőrfőfelügyelő a tüntetés hírére lovasrendőrcapatát telefontozott a Mészáros-utcai lakanyába. Nemsokára harminc lovasrendőr érkezett s ezekkel Jánossy szétverte a tüntetőket, akik valamennyien elmenekültek a zavarban. Elfogni közülük senkit sem sikerült. A lovascsapatok ezután elzárták a körutra nyíló utat és a szomszédos mellékutak torkolatait.

Klebsberg belügyminiszter a robbanás színhelyén.

Rendőrkordon zárja el a Dohány-utca környékét már esti kilenc órákor, hogy visszatérása a hatalmas tömeget, amely a villanygyorsan elterjedt bombamerénylet hírére odaözönlött. Megjelenik a helyszínen Szesztér Hugó főkapitányhelyettes Csábor Ferenc detektív-főnökkel, Angyal László főfelügyelő egész detektívsereggel s megkezdődnek a helyszíni kihallgatások, amelyek azonban egyelőre nem magyarázzák meg, a merénylet miként történt.

Kilenc óra után a bombamerénylet színhelyén megjelent gróf Klebsberg Kunó belügyminiszter, akinek jelentést tettek az eseményről. A sebesülteket ekkor még szállították a mentőkocsikhoz. Fent az első emeleten az előcsarnokban néhány sebesült összetolt székekből rögtönzött fekvőhelyen nyugszik. A belügyminiszter részvétel fordul egy mentőorvoshoz:

— Nem lehetne kegyeltesebben elhelyezni őket? Rettenetes szerencsétlenség...

A belügyminiszter ezután kíséretével elment a Rókus-kórházba s látogatást tett az oda beszállított sebesülteknél.

A késő esti órákban Pállov kapitány is felkereste a bombamerénylet színhelyét s felszámolta szolgálatait s felajánlotta a misszióit még esetleg található orvosi műszereket és közeledő eszközöket.

sültet hozzátartozóik szállították kórházba. Utóbb szanatóriumba. A könnyebben sebesültek nagy része a maga lábán távozott és a közeli orvosoknál vagy otthon keresett első segítséget.

A vacsorán olyan sokan jelentek meg, hogy a nagyteremmel szomszédos szobában is teríteni kellett a vendégek számára. Ez a szoba, amely egyúttal a nagyterem egyik kijárata, szintén zsúfolásig megtelt közönséggel, ami csak fokozta a robbanás okozta pánik következtében beállott rettenetes tumultust. A robbanás ereje olyan óriási volt, hogy nemcsak a nagytermet zúzta össze, hanem kiütötte a nagyterem falát az udvar felé és a szerkezet repülő tagdarabok bezuzták a folyosó hatalmas ablakait és a lépcsőházban elhelyezett tükröket is. A robbanást követő pillanatokban rettenetes pánik tört ki a kasszobában lévő közönség között is, amely tulajdonképpen nem is tudta, hogy mi történt a nagyteremben. A közönség hanyatt-homlok kezdett menekülni.

Vad ijedelemben gázolnak egymáson keresztül az emberek, a kijáratnál valóságos élet-halálharc fejlődött ki közöttük.

Fokozta a rettenetes tolongást, hogy a nagyteremből azok, aki épen maradtak vagy csak kisebb sérüléseket szenvedtek, a kistermen keresztül akartak a lépcsőház eljutni, de nemcsak a könnyen sebesültek, hanem néhány súlyosan sérült ember is megkísérelte a menekülést. Futottak, amíg az életösztön vitte őket, azután ki itt, ki ott összeesett úgy, hogy a lépcsőn, a hallban, mellékszobákban mindenütt feküdtek vérükben fetrengve jajgató, segítségért könyörgő emberek.

A robbanás okozta detonáció akkora volt, hogy egészen az Almássy-térig elhallatszott. A környékbeli házak lakói és a Newyork-kávéház közönsége ijedten tödült a robbanás irányába. A demokráta kör ajtaján egymás hegyén-hátán tödült ki a közönség, sokan véres fejjel, szétszaggatott ruhában. A kör bejárata előtt egy öszeroncsolt eszméletlen ember feküdt.

Bloyer Károly kereskedő, aki a nagyteremben vacsorázott és a robbanásnál kisebb sérülést szenvedett.

A nagy tumultusban ő is menekülni próbált, de miután az ajtón keresztül nem mehetett, az első emeleti ablakon át a földszintre ugrott. A szerencsétlen ember mindkét lábát törte és eszméletlenül hevert a földön, amíg a mentők elszállították.

A robbanás után a körből és a szomszéd házakból is sokan telefonáltak a mentőkért, akik Virostok Győző h. igazgató és Sebők Zsigmond főorvos vezetésével csakhamar meg is jelentek a helyszínen. A mentőkhez csatlakoztak civil orvosok is. Bejelentették az esetet a rendőrségnek is, ahonnan rögtön husz lovasrendőr ment ki az eset színhelyére.

A Dohány-utcat a körut felől és a Miksa-utca felől is azonnal elzárták és arról az utcáról, amelyen a kör háza áll, kizsonították a közönséget. Erre nagy szükség is volt, hogy a mentők és a civil orvosok dolgozni tudjanak, mert a közönség óriási tömegekben tödült a merénylet színhelyére. A környékből úján csakhamar elérjék a merénylet hára az egész Erzsébetvárosban.

Asszonyok, feleségek és családanyák, kocsin vagy futva rohantak a körbe,

hogy megérjék, hozzátartozóik nem estek-e áldozatul a merényletnek. A vérrel befecskendezett, töméslelkel telezsórt, törött bútorokkal eltorlaszolt helyiségekben szivattó jelöltek játszódtak le. A sebesültek hozzátartozói sírva, jajgatva könyörögtek segítségért. A mentők és megjelent civil orvosok rendkívüli erőfeszítéssel dolgoztak, hogy előszörben a súlyosan sebesülteket lassák el ideiglenes kötéssel. Majd a könnyebben sebesültekre került a sor, végül azokra, akiknek a tumultusban kezük vagy lábuk tört el. Közben a mentőkocsik állandóan szállították a sebesülteket a kórházakba és szanatóriumokba.

Röviddel a merénylet után nagyszámú rendőri kiindeltság érkezett a helyszínerre. Megjelentek a detektívek is, akik azonnal hozzáláttak a nyomozáshoz. A kör összes alkalmazottait azonnal betelerelték egy szobába, ahol várakozniuk kell addig, míg kihallgatásukra sor kerül. A nyomozás abból a föltevésből indult ki, hogy a merénylet tettesének ma délután nem sokkal a robbanást megelőzően a helyiségben kellett tartózkodniuk.

A bomba a nagyteremnek az ablakkal szemben levő fala mellett, a fűtőtestek alá volt elrejtve,

ugy, hogy a tetteseknek a nagyteremben okvetlenül meg kellett fordulniuk. Még pedig nem sokkal a vacsorát megelőzően. Ambar a pokolgépnek semmi nem maradványát eddig megtalálni nem sikerült, valószínűnek látszik, hogy az óraműre volt berendezve és akkorra volt beállítva, amikor a merénylek véleménye szerint a vacsorára meghívott politikusoknak, akiknek háta mögé a pokolgép szerelve volt, már helyükön kellett volna lenniük. Különös vélelén, hogy a meghívott politikusok közül még egy sem volt akkor a nagyteremben.

Rassay és Bárczy volt képviselők az egyik földszinti helyiségben beszélgettek és épen felkészültek a nagyterembe, mikor a robbanás történt.

Nincs még megállapítva az sem, hogy vajon egy vagy két robbanószervezet volt-e elhelyezve. Némelyek két robbanást véltek hallani, a robbanás okozta falrész azonban valószínűvé teszi, hogy csak egy pokolgép volt elrejtve.

A kör fizetőpincére azt állítja, hogy ő ma

látott két munkáskülsőjű embert, akik egy kis szerelőládával felszerelve felmentek a lépcsőn.

Megkérdezte tőlük, hogy hova mennek, mire azok kijelentették, hogy villanszerelők, akik ide vannak rendelve a vezetékek megjavítására. Ő beengedte a munkásokat, mert hallotta, hogy már napok óta szó van a helyiségek átalakításáról és a fűtőszervezet kijavításáról.

A kör más alkalmazottjai szerint ma délután valóban volt ott egy szerelő a Blau Lápót cégtől, ez azonban Goldberg Simon építész és a kör vezetője társaságában járt fenn a padláson, hogy az ott berendezett exhaustort és a világító udvarra nyíló ventilátorokat megnézzék. Érdekes, hogy épen a ventilátorok fölött van az a hatalmas nyílás, amelyet a robbanás a falon ütött. A kör alkalmazottainak vallomása szerint azonban ez a szerelő nem is volt benn a nagyteremben, hanem a ventilátorokat az építéssel együtt csak a lépcsőházból nyíló ablakon keresztül tekintette meg.

Éjszakai kihallgatások a rendőrségen.

A helyszíni szemle után a detektív-főnök utasítására a főkapitányságon éjjel után folytatták a Kör kiszolgáló-személyzetének kihallgatását. Az állandó személyzetet kívül a hétfői vacsorákhoz ugyanis mindenkor husz-harminc kiségitőt fogadtak fel, ezek közül tíz-tizenöt állandó kiségitő volt. Miután a személyzet a terítést délután négy óra körül már megkezdte s ez időtől állandóan többen tartózkodtak a diszteremben, a szakértői vélemény szerint pedig a bombát valószínűleg röviddel a robbanás előtt helyezték a fűtőcsövek alá, szükséges a kiszolgálószemélyzet részletes és körültekintő meghallgatása.

A vizsgálóbíró éjjel után egy órákor a disztermet lezáratta, az ajtók elé őrköt állíttatott, hogy senki a terembe be ne léphessen s a romok és az esetleges eddig még elő nem került tárgyak helyükön maradjanak.

Szemtanu a rettenetes merényletről.

A főváros hetedik kerületének legnagyobb társasköre, az Erzsébetvárosi Kör, hétfőn este pártvasorát akart tartani, amelyre meghívták az ellenzék vezetőit is, akik a közeli választások alkalmából politikai nyilatkozatra készültek. Az ellenzéki pártok vezetői közül *Bárczy István, Rassay Károly, Ugron Gábor, Rupert Rezső, Sándor Pál* helyezték kilátásba megjelenésüket, a király közbejött halála miatt azonban a politikai jellegű vacsorát a kör vezetősége hétfőn el akarta halasztani. Mivel azonban a párt tagjai részéről igen nagy érdeklődés nyilvánult meg az összejövetel iránt és a tagokat idejekorán nem tudták értesíteni, úgy határoztak, hogy a vacsorát mégis megtartják, azonban a politikai beszédek elmaradnak. Este félnyolc órára már zsufolásig megteltek az Erzsébetvárosi Körnek a Dohány-utca 76. szám alatti levő klubhelyisége, amelyet azelőtt az Otthon Irók és Hírlapírók Köre bérelt. Az érdeklődés olyan példátlanul nagy volt, hogy nyolc óra tájban már a klub ruhatarába nem tudták elhelyezni ruháikat a még mindig érkező tagok.

A kör egyik vezetője, dr. *Erdőss Hugó*, azzal fogadta az érkezőket, hogy már nincs több hely, csak a politikusok számára tartottak fenn néhány helyet az asztalón.

— Nem lesz politikai nyilatkozat — mondotta mindenkinek — abban az állapotunk meg, hogy egy rövid beszédben üdvözöljük az ellenzéki vezéreket, s más felszólalás nem lesz.

Ennek ellenére nem lankadt az érdeklődés és aki csak tehette, ott maradt és helyet szorított magának a zsufolt asztalok körül. A klub összes helyiségeiben vacsorához terítették, a földszinti kis szobákban ép úgy, mint az emeleti nagytermekben és azok is ott maradtak, akiknek a földszinten jutott hely és nem is remélhették, hogy az elhangzó szöveget hallani fogják.

Az ellenzéki politikusok nem is érkeztek meg a vacsora kezdetére, nyolc órára, a zsufolt termekben azonban pontban nyolc órakor megkezdtek az ételek felszolgálását. Lent a klub földszinti helyiségében a vezetőség tagjai várták a meghívott politikusokat. Alig hordták föl az asztalok körül a vacsora első fogását.

Amikor félkilenc előtt öt perccel hatalmas detonáció rázta meg az egyemeletes klubházat. Két, vagy három irtózatos erejű döbbenet hangzott el egymásután és nyomában ablaktáblák hullottak csűrömpölvé a földre, vakolat omlott le a falakról és az emberek százainak némas jankálása hasította át a levegőt.

— Bombákat dobáltak bel — kiáltotta valaki, aki az első pillanatokban is megtartotta hidegvérét.

— *Meneikülünk!* — kiáltották mások.

És irtózatos kavargás támadt, csak kevés ember tudott kijutni a zsufolt asztalok közül, mert jobbra-balra sebesültek feküdtek az asztalok körül. Akik elsőnek lejutottak az emeleti tereméből, hogy segítségre gondolkozzanak, látták, hogy a robbanás fészke a lépcsőháznak a félemeleti részén lehetett, ahol a világítóódivarra szolgáló üvegablak és a fal romokban hevert. Itt volt beépítve a klubot központi fűtéssel ellátó vezeték, továbbá itt húzódtott a villamosvilágítást szolgáltató kábel is. Az első percekben megállapították, hogy a merénylet idején ott volt a bombák.

Egy negyedórával a robbanás után ott voltam a borzalmas merénylet színhelyén. Az utcát már akkor sok ezernyi tömeg lepte el, alig lehetett a ka-

puig eljutni. A detonáció olyan erős volt, hogy a köruton is messze távolságban meghallották és aki csak arra járt, mindenki odaszaladt. A szomszéd ház lakói olyan erősen érezték, hogy azt hitték, házakat röpítettek a levegőbe valahol a közelben.

Elsőnek a mentők érkeztek a szin helyére és egy rendőri bizottság, dr. Kiss Árkád kapitány vezetése alatt. A rendőrök a robbanás helye körül állandak és vizsgálgatnak. A kapitány a következőket mondja:

— E pillanatban csak annyit tudunk még, hogy a villamos vezeték mentén egy pokolgépet helyeztek el, amely óramű szerkezettel volt ellátva és a jelek szerint egészen pontosan működött. Pontosán nyolc óra huszonöt perckor robbant föl.

Bár már erős rendőri őrdon van, egymás után török át kétségbeesett emberek és jajveszékáló asszonyok.

— Mi van az apámmal? Él még? — kérdezi egy husz év körüli fiatal ember, az ismerős párttagokat.

— Engedjenek az uramhoz! — kiáltja egy kísért szemű uriaszony.

Mindenki a hozzátartozóját keresi. A környéken pillanatok alatt elterjedt a hír és mindenfelől futnak a közelben lakó párttagok hozzátartozói.

Azzal próbálták őket megnyugtatni, hogy nincs semmi baj, már hazamentek, de senki sem hisz a megnyugtató híreknek, mert az utcákon szájról szájra adják a döbbenetes hírt:

— Két halottja és harmincnál több súlyos sebesültje van a katasztrófának.

A földszinten, a lépcsőházban, egymás mellett fekszenek a súlyos sebesültek. *Jajgató, síró, oroszlánt kiáltó szerencsétlen áldozatai a merényletnek.* A mentők egymásután hozzák le a sebesülteket, kevés a hordágy, a szőnyegre, asztalokra fektetik a súlyosabb állapotban levőket. *Fejeket pólyáznak be, leszaggatott láb részeket erősítnek oda kötésekkel a törzshöz.* A véres ruhadarabokat lehúzzák és levágják.

Egy nagyon súlyos sebesülttel sietnek s hordágyra akarják tenni. Idegeket tépő a fájdalomkiáltása:

— *Jaj... est nem bírom ki!*

Egy uriaszony kalap, felémő nélkül rohant el hazulról. Kínrefelé az arca, a kétségbeeséstől alig tud beszélni.

— *Hol az uram?* — szól a fájdalomtól elhaladt hangon, s aztán összeesik.

Hordágyat hordágy után visznek ki a mentők, de még mindig nem győzik a munkát, annyi a sebesültet kiáltó ember.

A kapu előtt folyton érkeznek kétségbeesett síró emberek, akik keresnek valakit.

— *A Rókusban van! A Pajorba vitték...* — adják meg a választ.

És a zokogó apák, anyák, gyermekek futnak a kórházak felé...

A szivettépő jelentek közt is mindenkit megremélt, amikor két férfi rohan be az előcsarnokba.

— *Megölték! Megölték!* — zokogja, arcát a kezébe temetve a fiatalabbik.

Szegő Miksa szappangyárosnak, a merénylet egyik halottjának a hozzátartozója, a vizsgálatlan ember.

— *Tisztelességes iparosok vagyunk. Százötven éve él Magyarországon a családunk. És ezt érdemeltük a becsületességünkért!*...

Nyolcvankét hivatalos jelölés.

Az első sorozat.

A Keresztény Kisgazda-, Földműves és Polgári Párt intéző-bizottsága a következő hivatalos jelöléseket hozza nyilvánosságra:

Garbócbogdány: *Fekete Lajos*, Szepsi: *Szent-Imrey Ákos*, Pécs L: *gróf Klebelsberg Kunó*, Villány: *Wild József*, Mezőkaszony: *Tomcsányi Vilmos Pál*, Orosháza: *Csizmádia András*, Biharkeresztes: *Könyves Lajos*, Szalárd: *Erdő-Harrach Béla*, Mezőkeresztes: *Botlik József*, Battonya: *báró Urbán Péter*, Szentes: *Bugyi Antal*, Szeged II.: *Pályi Dániel*, Lovasberény: *dr Kovács Lajos*, Debrecen I.: *Vásáry István*, Hajduszoboszló: *Dénér Béla*, Tiszafüred: *Graefl Jenő*, Karczag: *Gyöngyös Imre*, Tiszaföldvár: *Erdő-Harrach Tihamér*, Törökszentmiklós: *Horánszky Dezső*, Rétság: *ifj. Mikszáth Kálmán*, Szirák: *Kohuth Adorján*, Tura: *Kálmán István*, Kecskemét II.: *Zsit-vay Tibor*, Szabadszállás: *Szabó Balázs*, Aszód: *Patay Tibor*, Lengyeltóti: *Gaal Gaszton*, Nagyatád: *Szabó István* (nagyatádi), Csepreg: *Ruprecht Olivér*, Kisvárd: *Mózer Ernő*, Fehérgyarmat: *Gaal Andre*, Gyöngy: *Haypál István*, Törökkanizsa: *Bodó János*, Kőszeg: *Rakovszky Iván*, Nagykanizsa: *Kállay Tibor*, Királyhelmec: *Janka Károly*, Sátoraljaújhely: *Görgey István*, Szehalom: *Temesváry Imre*, Sajószentpéter: *Hermann Miksa*, Vaál: *Vasady-Balogh György*, Putnok: *Putnoky Mór*, Monor: *Rubinek István*, Gönc: *Pásztor József*, Elek: *Vásárhelyi Dezső*, Szalánta: *Muszti István*, Beregszász: *báró Perényi Zsigmond*, Békés: *Kolossy Endre*, Tótkomlós: *Egan Imre*, Nagyszalonta: *Berky Gyula*, Edelény: *Lo-vász János*, Mezőcsát: *Edes Antal*, Mindszent: *Szalács József*, Hódmezővásárhely I: *gróf Bethlen István*, Szeged III.: *Kőszó István*, Györszentmárton: *Szabó István* (sokorópátkai), Hajdunánás: *Hadházy Zsigmond*, Eger: *Nagy János* (egri), Ipolyszalka: *Ka-*

rafiát Jenő, Kunhegyes: *dr Herczeg Béla*, Kunszentmárton: *Kuna P. András*, Magyaróvár: *dr Kühne Loránt*, Szécsény: *Hencz Károly*, Alsódabas: *Zlinszky István*, Gödöllő: *báró Kaas Albert*, Kiskunhalas: *báró Prónay György*, Ráczkeve: *Szabó Gy. János*, Igal: *Jávós Antal*, Marczali: *Madarász Zsigmond*, Barcs: *Szabó István* (nagyatádi), Kapuvár: *Dömötör Mihály*, Nagykálló: *Ernyey Károly*, Nagykároly: *Il-lés József*, Szekszárd: *Orffy Imre*, Körmen: *Tamá-sy Árpád*, Ugod: *Belák Lajos*, Kiskomárom: *Mayerffy György*, Megyaszó: *Forgách Miklós*, Szarvas: *Pekár Gyula*, Mezőkövesd: *Simonyi-Semadam Sándor*, Sár-bogárd: *Huszár Dezső*, Feled: *Fáy Gyula*, Nádudvar: *dr Petri Pál*, Nagykőrös: *gróf Ráday Gedeon*.

A kormány és a legitimista ellenzék proklamációja.

A király halálával kapcsolatban a kormány álláspontját illetékes helyen az alábbiakban körvonalozták: A kormány változatlanul az 1921. XLVII. t. c. alapján áll és a törvény mindenkit egyformán kötelez. Epen ezért a legitimisták ellenzéki proklamációja, amely a törvénnyel szembehelyezkedik, *bűncselekmény tárgya és a hatóságok tudni fogják kötelességüket.* A kormány körében remélik, hogy a legitimisták kezdő agitációja ellenére sem lesz szükség arra, hogy a hatóságok erősebben legyenek kénytelenek eljárni. Ami az Andrásynál vasárnap történt tanácskozás második pontjának a lényegét illeti, hogy a királyt Magyarországon temessék el, ily irányu kérdés sem a királynétől, sem a család más tagjától nem érkezett a kormányhoz.

Készülődések a genuai konferenciára.

Az orosz delegáció vezetői Berlinben.

Berlin, ápr. 3. (A Pesti Hírlap tudósítójának távirata.) A Genuába küldött orosz delegáció vezetői, *Csicserin, Litvinov* és *Joffe* ma délelőtt meglátogatták dr. *Wirth* birodalmi kancellárt és azután vilásláreggelire dr. *Rathenau* külügyminiszternek a vendégei voltak. Erre a vilásláreggelire kiváló parlamenti tagok és a német nagyipar képviselői is hivatalosak voltak. Ugy a birodalmi kancellárral, mint a külügyminiszterrel az orosz delegátusok általánosságban megbeszéltek különböző politikai kérdéseket s elközben egy német-orosz kereskedelmi szerződés tervét is érintették. Mérvadó helyen azonban kifejtették, hogy ezek a megbeszélések egyelőre nem hivatalos jellegűek, hivatalos tárgyalások csak akkor fognak megindulni, amikor a genuai konferencia eredménye már áttekinthető lesz. Ma délután *Kraszin* az orosz delegáció hátralevő részével Berlinbe érkezik. Az orosz delegátusok holnap utaznak tovább Genuába.

Páris, ápr. 3. Az Excelsior intervjut közöl *Csicserin* nével, amelyben az orosz külügyi népbiztos ezeket mondja: Az orosz delegáció azzal a szándékkal megy Genuába, hogy az összes országok gazdaság együttműködésének megteremtésében közreműködjenek és elérje, hogy Oroszország segítséget kapjon, valamint hogy részvevessen a világ gazdasági újjra-felépítésében. Helytelen az az állítás, hogy a szovjet-kormány Oroszországban a kommunizmust akarta megvalósítani és hogy ez a kísérlet tökéletesen kudarcot vallott. A „kommunista oázis“ teljesen elképzelhetetlen olyanformán, hogy minden oldalról a kapitalista világ zárja körül. Az tény, hogy a kommunizálás és monopolizálás irányelveit a legutóbbi évek folyamán a szovjet-kormány kiterjedt mértékben kénytelen volt feladni. A kisbirtok sohasem szűnt meg, a magánkereskedelmet helyreállították, a vállalatok pedig ismét megkezdtek a nagyipar üzemet.

A Havas-ügynökségnek jelentik Londonból: Meg erősítik, hogy *Lloyd-George* közvetlenül a párisi értekezlet után *Schanzer* olasz külügyminiszternek figyelmébe ajánlotta, hogy célszerű lenne, ha a szövetségesek a genuai értekezlet előtt előzetes megbeszélést tartanának. Párisban most várják az erre vonatkozó olasz javaslatot. London és Páris már megbeszélést folytatott egymással a genuai értekezleten követendő eljárásról.

Páris, ápr. 3. (Havas.) *Poincaré* minisztereinek a kamarában mondott beszédében kijelentette, hogy a genuai értekezlet programját némileg határozatlannak és nyugtalanítóknak találta. Nevezetesen két értelmiségtől tartott a 3. pont tekintetében, amely a fennálló szerződések tiszteletben tartására vonatkozik. Ezért intézett volt memorandumot a szövetségesekhez, amelyben kérte, hogy az Oroszországgal való kereskedelmi érintkezés megújítása tárgyában nyújtsanak felvilágosításokat, magyarázatokat és szavattosságokat. Hangzottata ezután, hogy a verszállási szerződéshez nem lehet hozzányulni, és hogy a szövetségesek közös elhatározással a jóvátételi bizottság minden határozatát kikapcsolták a genuai értekezlet tanácskozásáiból. Ha ezt nem tartandk be, akkor Franciaország ismét visszanyeri a maga cselekvési szabadságát; meggyőződése azonban, hogy a szövetségesek Franciaországgal egyetértenek abban, hogy ettől a megállapodástól nem lehet eltérni. A maga részéről nem menne bele abba, hogy új népszövetséget alakítsanak Németország és Oroszország bevonásával, mielőtt Németország és Oroszország felvételi kérdését meg nem vizsgálják. A szovjetkormány elismerésének kérdését addig nem lehet fontolóra venni, amíg kifejezetten el nem ismerte a cannesi feltételeket. *Poincaré* végül azokról a pénzügyi kérdésekről szökött, amelyek Európa általános újjáépítésével függnek össze és kijelentette, hogy a maga részéről nem kételkedik abban, hogy a felsorolt feltételeket tiszteletben fogják tartani. Ilyen előfeltételek mellett Franciaország elmege Genuába.

Berlin, április 3. (A Pesti Hírlap tudósítójának távirata.) Immár jóformán teljesen bizonyos, hogy *Wirth* birodalmi kancellár a konferencia megnyitására Genuába utazik. Hír szerint szerdán este hagyja el Berlint és mindenekelőtt Frankfurtba megy, hol részvesz a tavaszi vásár megnyitását. Azután szülőhelyére, Freiburgba, utazik s onnan megy tovább Genuába. A német delegáció tagjai szombaton érkeznek dr. *Rathenau* vezetése alatt Genuába.